

Uitspraak no. 13 van de Verbondscommissie Samenloop inzake "Met auto gerooide boom"

Betreft : Aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven/W.A.-motorrijtuigverzekering

Partijen : Verzekeraar A

en

Verzekeraar B

Verzekeraar A en Verzekeraar B hebben zich ter verkrijging van een uitspraak van de Verbondscommissie Samenloop tot deze commissie gewend ter beslechting van een geschil dat tussen beide partijen gerezen is.

Feitelijke gegevens

Een bomenrooibedrijf, Firma X, was bezig een langs de openbare weg staande boom te rooien. Deze was daartoe ingezaagd en om de top ervan was een touw geknoopt. Het andere eind van dit touw was aan een dat bomenrooibedrijf in eigendom toebehorende en op die weg staande vrachtauto vastgeknoopt. Een chauffeur van het bedrijf nam in de vrachtauto plaats en reed achteruit. Het touw kwam daardoor strak te staan en de boom viel om. Tevoren was met enige afzetkegels de weg afgezet. Een fietser merkte echter de afzetting en de werkzaamheden niet op en werd bij het passeren door de vallende boom getroffen en leed schade.

Firma X had bij Verzekeraar A een aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven lopen en meldde daar de schade. Deze maatschappij betrok Verzekeraar B in deze zaak, waar Firma X een W.A.-motorrijtuigverzekering had gesloten voor de vrachtauto. Partijen konden geen overeenstemming bereiken omtrent de vraag wie dekking diende te verlenen.

Het geschil

In zijn Memorie van Eis stelt Verzekeraar A het volgende:

Dit ongeval heeft alle aspecten van een zgn. W.A.-motorrijtuigrisico. Het ongeval vond plaats op de openbare weg. Het motorrijtuig dat bij het ongeval betrokken was, behoorde tot de groep van voertuigen zoals genoemd in artikel 1 van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen. Ten tijde van het ongeval was het motorrijtuig in beweging en die beweging is er de oorzaak van, dat er schade ontstond. Het motorrijtuig werd ten tijde van het ongeval bestuurd door een chauffeur, zodat aangenomen mag worden dat het motorrijtuig aan het verkeer deelnam zoals bedoeld in artikel 2 van de WAM.

-2-

Dat de fietser getroffen werd door de boom en niet door de vrachtauto kan, naar de stelling van de bedrijfsaansprakelijkheidsverzekeraar, geen argument zijn om deze schade niet te laten vallen onder de dekking van de W.A.-motorrijtuigverzekering, omdat immers het rijden met het voertuig de direkte oorzaak van het ongeval was. Elke bedrijfsaansprakelijkheidspolis sluit schade uit die door of met motorrijtuigen is veroorzaakt. Motorrijtuigen vormen een apart risico en het is van oudsher gebruikelijk om hiervoor een aparte aansprakelijkheidsverzekering te sluiten. Zo ook bevat artikel Y van de aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven van Verzekeraar A terzake een uitsluiting.

Het is om die redenen, dat de bedrijfsaansprakelijkheidsverzekeraar van mening is, dat bedoelde schade onder de dekking van de W.A.-motorrijtuigverzekering zou moeten vallen.

In zijn Memorie van Antwoord stelt Verzekeraar B:

Verzekeraar B is van oordeel dat de ontstane schade voor rekening van de bedrijfsaansprakelijkheidsverzekeraar behoort te komen en niet voor hem als W.A.-motorrijtuigverzekeraar van de gebezigde vrachtauto, ook al zou in casu sprake zijn van een risico in de zin van de WAM - quod non.

De auto werd gebruikt voor het omtrekken van een boom en derhalve niet voor het doel waarvoor een vrachtauto normaal bestemd is, te weten het vervoer van goederen. Als gebruik is op de polis vermeld "goederenvervoer voor eigen bedrijf". In casu was derhalve sprake van afwijkend gebruik, waarop de in artikel Z opgenomen uitsluitingsbepaling van toepassing is. Krachtens de gesloten verzekering bestaat derhalve geen dekking.

Naar de mening van Verzekeraar B kan deze schade ook niet als een schade in de zin van de WAM worden beschouwd. Afgezien van de vraag of een aan een auto vastgemaakte boom als een deel daarvan kan worden aangemerkt - hetgeen naar zijn oordeel niet het geval is - moet worden gesteld dat in casu geen sprake was van een burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe de vrachtauto aanleiding kon geven. Daaronder moet toch worden verstaan de aansprakelijkheid als "verkeersdeelnemer" zo men wil: het lopen van verkeersrisico. Daarvan was geen sprake. De auto werd uitsluitend als werktuig gebruikt. De schade ontstond niet door een foutieve manoeuvre met het motorrijtuig. Het motorrijtuigrisico als zodanig heeft geen rol gespeeld. De betrokkenheid van de vrachtauto was niet bepalend voor het aansprakelijkheid scheppende gedrag. Het zijn van motorrijtuig heeft geen wezenlijke rol gespeeld. De schade is ook niet ontstaan als gevolg van een aanraking tussen de vrachtauto en de gelaedeerde, doch tussen deze en de boom. Daarom meent Verzekeraar B dat de bedrijfsaansprakelijkheidsverzekeraar zich ten onrechte beroept op zijn polisclausule die schade veroorzaakt door of met een motorrijtuig uitsluit van dekking. Zoals hiervoor gesteld heeft het motorvoertuig geen wezenlijke rol gespeeld; was de betrokkenheid van dit voertuig niet bepalend voor de schade, met andere woorden, er was geen sprake van schade veroorzaakt door of met een motorrijtuig; er was geen motorrijtuigrisico in geding. Bepalend voor het ontstaan van de schade was de onzorgvuldigheid bij de afzetting van de weg en het omtrekken van de boom op een onjuist moment. Dat als omtrekkend werktuig een motorrijtuig werd gebruikt kan de hiervoor gememoreerde fouten niet tot fouten met of door het gebruik van een motorrijtuig maken.

Verzekeraar B meent dan ook dat hij in deze zaak geen taak heeft.

-3-

-3-

Overwegingen van de commissie

Het onderhavige geschil is als samenloopgeskil aan de commissie voorgelegd overeenkomstig artikel 2, sub 2, van haar reglement, als hoedanig de commissie het in behandeling neemt.

De commissie constateert dat partijen eigen schuld van het slachtoffer niet hebben gesteld. Zij achten Firma X aansprakelijk.

Artikel 2 van de WAM bepaalt dat aan het verkeer motorrijtuigen slechts mogen deelnemen, indien de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe zij aanleiding kunnen geven, gedekt is door een verzekering welke (etc.). Ook uit de jurisprudentie blijkt dat men de vraag of sprake is van een verkeersongeval dat onder de WAM-dekking valt, ruim moet beantwoorden. Zo spreekt de Hoge Raad in een arrest van 9 januari 1976, N.J. 1976, 310, V.R. 1976, 59, van "ruime toepasselijkheid van de WAM".

Naar aanleiding van de stelling dat de boom toen die door de vrachtwagen werd omgetrokken, niet als een deel ervan kan worden aangemerkt, verwijst de commissie naar artikel 1 van de WAM: als deel van het motorrijtuig wordt aangemerkt al hetgeen aan het rij- of voertuig is gekoppeld (etc.), en naar de geschiedenis van deze bepaling (zie o.a. een vonnis van de Rechtbank Haarlem van 16 november 1971, V.R. 1972, 46).

Naar het oordeel van de commissie gaat de stelling niet op dat de auto hier geen doorslaggevende rol speelde omdat de boom ook met de trekkracht van dieren of mensen neergehaald had kunnen worden. Uit het eerdergenoemde arrest van de Hoge Raad van 9 januari 1976 en ook uit H.R. 12 januari 1979, N.J. 1979, 291, V.R. 1979, 62, blijkt dat het (toevallige) gebruik van een motorrijtuig in het verkeer bepalend is voor toepasselijkheid van de WAM. Naar het oordeel van de commissie wordt niet van belang geacht of eenzelfde verkeersschade had kunnen worden teweeggebracht door een niet-motorvoertuig. In zoverre is naar het oordeel van de commissie een door Verzekeraar B in later ingebrachte gedingstukken genoemd vonnis van de Rechtbank Utrecht op dit geval niet van toepassing: van een verkeerssituatie is in het door de Rechtbank Utrecht berechte geval geen sprake.

Uit het bij de gedingstukken gevoegde proces-verbaal van dit ongeval valt af te leiden dat de bestuurder, in dienst van Firma X, zonder zich rekenschap te geven of het verkeer wel goed werd tegengehouden, de vrachtwagen achteruit heeft gereden. Dit is door geen van beide partijen betwist. Daarom is naar het oordeel van de commissie de schade primair te wijten aan een fout van de bestuurder bij het manoeuvreren met de vrachtauto daargelaten eventuele onvoldoende afzetting van de weg.

Dit alles voert de commissie tot de conclusie dat de onderhavige schade met of door een motorrijtuig werd veroorzaakt en dat de WAM van toepassing is. De W.A.-motorrijtuigverzekering van Verzekeraar B bevat de clause dat deze verzekering wordt geacht te voldoen aan de door of krachtens de WAM te stellen eisen. De door Verzekeraar B gestelde uitsluitingsgrond van afwijkend gebruik van het motorrijtuig heeft dan ook geen gelding tegenover derden. De aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven van Verzekeraar A sluit in artikel Y schade uit, welke met of door een motorrijtuig wordt toegebracht.

-4-

-4-

Conclusie

De commissie concludeert dat de aanspraak op schadevergoeding, welke is voortgevloeid uit de hierboven genoemde feiten, krachtens de WAM onder de dekking van de W.A.-motorrijtuigverzekering valt.

Bindend advies

Partijen hebben zich tot de commissie gewend om een bindend advies. De commissie geeft als haar bindend advies dat Verzekeraar B dekking zal hebben te verlenen.

's-Gravenhage, 21 oktober 1982

Verbandscommissie Samenloop,

de voorzitter,

w.g. B.H. van Beem

(B.H. van Beem)

de secretaris,

w.g. S.N.W. Karreman

(mr. S.N.W. Karreman)